

VALSTYBINĖ ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Verkių g. 25C-1, LT-08223 Vilnius, tel. (8 5) 213 5166, faks. (8 5) 213 5270, el. p. info@vert.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188706554

Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijai

Į 2020-02-28 Nr. 18

DĖL INFORMACIJOS PATEIKIMO

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) gavo Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos (toliau – Asociacija) 2020 m. vasario 28 d. raštą Nr. 18 „Pakartotinis kreipimasis dėl informacijos pateikimo“ (toliau – Raštas), kuriuo Asociacija informuoja, kad 2019 m. balandžio 4 d. raštu Nr. 40 kreipėsi į Tarybą su prašymu pateikti informaciją apie šilumos bazinių kainų (kainų dedamųjų) bei perskaičiuotų šilumos kainų (kainų dedamųjų) nustatymo terminus, bei prašo pateikti atnaujintą informaciją apie šilumos kainų projektų nustatymo terminus. Taip pat Asociacija prašo nurodyti, kada numatomas šilumos kainų nustatymo metodikos pakeitimo projektui teiktų pastabų vertinimas ir pristatymas visuomenei.

Taryba atkreipia dėmesį, kad į Asociacijos 2019 m. balandžio 4 d. raštą Nr. 40 Taryba atsakė 2019 m. rugpjūčio 14 d. raštu Nr. R2-(ŠBK)-1762 „Dėl informacijos pateikimo“ ir pateikė Asociacijos prašomą informaciją.

Taryba pagal kompetenciją teikia atsakymus į Raštu pateiktus klausimus:

1. *Kurioms savivaldybės nustato šilumos kainas be pažeidimų?*

Atkreiptinas dėmesys, kad iš 20-iai šilumos tiekėjų 2018 m. nustatytų šilumos kainų dedamųjų 12-ai šilumos tiekėjų dedamosios buvo nustatytos vienašališkais Tarybos sprendimais, o iš 25-iems šilumos tiekėjams 2019 m. nustatytų šilumos kainų dedamųjų 22-iems šilumos tiekėjams šilumos kainų dedamosios nustatytos vienašališkais Tarybos sprendimais. Paminėtina ir tai, kad 2020 m. šilumos kainų dedamosios nustatytos 9-iems šilumos tiekėjams, iš kurių 7-iems jos nustatytos vienašališkais Tarybos sprendimais. Kaip matyti, savivaldybės retai dalyvauja kainų nustatymo procese, todėl Taryba negalėtų išskirti konkrečių savivaldybių, kurios šilumos kainų dedamąsias nustato be pažeidimų. Papildomai pažymėtina, kad visa su šilumos kainų dedamųjų nustatymu susijusi informacija (pažymos, Tarybos priimti nutarimai ir t. t.) yra viešai skelbiama Tarybos tinklapyje. Pažymose ir nutarimuose pateikiama detali informacija apie kainų dedamųjų metu savivaldybių tarybų priimamus sprendimus ir šių sprendimų atitiktį šilumos ūkio įstatymui ir šilumos kainų nustatymo metodikai, patvirtintai Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) 2009 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. O3-96 „Dėl šilumos kainų nustatymo metodikos“ (toliau – Metodika).

2. *Kurioms šilumos tiekimo įmonėms ir kokiais terminais vėluojama nustatyti šilumos bazinės kainas (kainų dedamąsias) bei perskaičiuotas šilumos kainas (kainų dedamąsias)?*

Taryba akcentuoja, kad savalaikiam šilumos bazinės kainos dedamųjų ir perskaičiuotų šilumos kainų dedamųjų nustatymui įtakos turi daug veiksnių, kurių dalis yra:

1. Įmonių teikiamų reguliuojamos veiklos ataskaitų kokybė. Pavyzdžiui, analizuojant UAB „Šilalės šilumos tinklai“ šilumos bazinės kainos projektą, bendrovės 2016–2018 m. audituotose reguliuojamos veiklos ataskaitose buvo nustatyti neatitikimai, turintys įtakos pagrįstai būtinųjų sąnaudų apimčiai, todėl bendrovė teikia papildomą informaciją ir paaiškinimus dėl audituotose reguliuojamos veiklos ataskaitose apskaitytų sąnaudų. Paminėtina ir tai, kad UAB Ignalinos šilumos tinklai 2016–2018 m. audituotose reguliuojamos veiklos ataskaitose būtinosioms sąnaudoms priskyrė baudas bei narystės įmokas, kurių, pagal šių ataskaitų rengimo metu galiojusius Metodikos nuostatus, būtinosioms sąnaudoms priskirti negalėjo. AB Vilniaus šilumos tinklai,

paskelbus Tarybos Šilumos kainų ir investicijų skyriaus parengtą perskaičiavimo pažymą antriesiems bazinės kainos galiojimo metams, raštu informavo Tarybą, kad peržiūrėjusi audituotas ataskaitas identifikavo techninio, loginio pobūdžio netikslumus, todėl mano, kad audituotos ataskaitos neatspindi faktinių kuro sąnaudų, priskirtų šilumos tiekimo veiklai. Dėl pastebėtų reikšmingų audituotų ataskaitų netikslumų AB Vilniaus šilumos tinklai nusprendė atlikti pakartotinį reguliuojamos veiklos ataskaitų auditą už 2017 ir 2018 metus.

2. Įmonių teikiamų projektų kokybė. Paminėtina ir tai, kad neretai įmonės su šilumos kainos projektu pateikia ne visą reikalingą informaciją arba projektą teikia dalimis. Pavyzdžiui, AB „Panevėžio energija“ 2017 m. liepos 26 d. raštu Nr. 101-1144 „Dėl šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) projekto pateikimo“ pateikė tik pirmąją projekto dalį (antra dalis pateikta bendrovės 2018 m. birželio 29 d. raštu Nr. 101-336), o UAB „Šilalės šilumos tinklai“ šilumos bazinės kainos projektą tikslino 10 kartų.

3. Po šilumos kainos dedamųjų projekto pateikimo paaiškėjusios aplinkybės, kurios turi įtakos planuojamai šilumos kainai, tačiau nebuvo įvertintos, teikiant pirminį projektą. Pavyzdžiui, AB „Prienų šilumos tinklai“ 2020 m. pradžioje pradėjo tiekti šilumą teritorijoje, kurioje iki tol veiklos nevykdė. Atsižvelgiant į tai, Bendrovė tikslins šilumos bazinės kainos projektą, siekdama įvertinti būtinąsias šilumos tiekimo veiklos sąnaudas.

4. Investicijų derinimas. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 15 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad energetikos įmonės, kurios verčiasi veikla, kurios kainos yra reguliuojamos, numatomas investicijas turi derinti su Taryba. Jeigu šios energetikos įmonių investicijos nėra suderintos su Taryba, jos negali būti pripažintos pagrįstomis valstybės reguliuojamoms kainoms peržiūrėti. Pažymėtina, kad dažnu atveju ūkio subjektai, teikdami šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) nustatymo ir (ar) perskaičiavimo projektus, kartu teikia derinti faktiškai atliktas investicijas, kurių metų sukurtas ilgalaikis turtas turėtų būti įtrauktas į šilumos kainos dedamąsias nustatant ir (ar) perskaičiuojant šilumos bazinės kainas. Atkreiptinas dėmesys, kad kaip ir šilumos kainų projektų, taip ir investicijų derinimo projektų atveju ūkio subjektai neretai pateikia nepilną, neišsamią informaciją, dėl to pateikti investicijų derinimo projektai yra ne kartą tikslinami. Pavyzdžiui, AB „Klaipėdos energija“ Tarybai teiktus 3 prašymus derinti investicijas atitinkamai tikslino 22, 5 ir 3 kartus, AB Vilniaus šilumos tinklai prašymą tikslino 4 kartus. Toks investicijų derinimo projektų tikslinimas turi įtakos ir savalaikiam šilumos kainų dedamųjų nustatymui bei perskaičiavimui.

5. Menkas savivaldybių įsitraukimas. Pažymėtina, kad sklandžiam ir savalaikiam šilumos bazinių kainų bei perskaičiuotų šilumos kainų nustatymui įtaką daro ir savivaldybių įsitraukimas į šį procesą. Šilumos ūkio įstatymo 32 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad šilumos tiekėjas, kuris realizuoja ne mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus, vadovaudamasis šilumos kainų nustatymo metodikomis ir atsižvelgdamas į savivaldybės institucijos ir Tarybos pastabas, parengia ir teikia Tarybai bei savivaldybės institucijai šilumos bazinės kainos projektą. Savivaldybės institucija ne vėliau kaip per 30 dienų teikia Tarybai bazinės kainos suderinimo dokumentus ir (ar) pagrįstas pastabas.

Šilumos ūkio įstatymo 32 straipsnio 8 ir 9 dalyse nustatyta, kad šilumos tiekėjas, kuris realizuoja ne mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus, teikia perskaičiuotų šilumos kainų dedamųjų projektus ir jų pagrindimą Tarybai bei savivaldybei, o savivaldybės taryba per 30 dienų nustato šilumos kainų dedamąsias. Savivaldybės tarybos nustatytas šilumos kainų dedamąsias šilumos tiekėjai, realizuojantys ne mažiau kaip 10 GWh šilumos, pateikia Tarybai per 10 kalendorinių dienų nuo šilumos kainų dedamųjų nustatymo. Taryba nurodo savivaldybei esamus šilumos kainų dedamųjų nustatymo pažeidimus. Savivaldybė privalo juos pašalinti ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų. Savivaldybei nepašalinus nurodytų pažeidimų arba laiku nenustačius šilumos kainų dedamųjų, Taryba įgyja teisę vienašališkai nustatyti laikinas šilumos kainų dedamąsias.

Akcentuotina, kad, išskyrus Alytaus miesto, Druskininkų, Kazlų Rūdos, Trakų, Vilniaus miesto ir kelias kitas savivaldybes, didžioji dalis savivaldybių, gavusios iš šilumos tiekėjų bazinių kainų nustatymo ir (ar) perskaičiavimo projektus, neteikia Tarybai kainų suderinimo dokumentų ar

pastabų, todėl visa projekto analizės ir vertinimo našta perkeliama Tarybai ir, kaip minėta atsakant į pirmąjį klausimą, didžiąją dalį šilumos kainų (kainų dedamųjų) Taryba nustato vienašališkai. Tai lemia ilgesnį pateiktų projektų nagrinėjimo laiką.

6. Kitos aplinkybės. Pavyzdžiui, Ukmergės rajono savivaldybės administracija 2019 m. gegužės 30 d. raštu Nr. (6.14)18-2132 „Dėl UAB „Ukmergės šiluma“ šilumos kainos dedamųjų nustatymo“ kreipėsi į Tarybą, prašydama iki birželio 26 d. atidėti šilumos bazinės kainos antriesiems kainos galiojimo metams tikrinimo ir tvirtinimo procedūras, atsižvelgiant į tarp Ukmergės rajono savivaldybės, UAB „Ukmergės šiluma“ ir UAB „Miesto energija“ vykstantį teisminį ginčą. Ukmergės rajono savivaldybės administracija 2019 m. birželio 28 d. raštu Nr. (6.14)18-2514 „Dėl šilumos bazinės kainos dedamųjų perskaičiavimo svarstymo atidėjimo“ pakartotinai kreipėsi į Tarybą, prašydama šilumos bazinės kainos antriesiems kainos galiojimo metams tikrinimo ir tvirtinimo procedūras atidėti iki 2019 m. rugsėjo 11 d., t. y. kol Lietuvos Aukščiausiasis Teismas priims sprendimą ginče tarp Ukmergės rajono savivaldybės, UAB „Ukmergės šiluma“ ir UAB „Miesto energija“.

Taryba informuoja, kad šiuo metu nagrinėja 14 šilumos tiekėjų, priklausančių Asociacijai, šilumos bazinės kainos (kainų dedamųjų) projektų:

1. Daugiau nei prieš metus pateikti šilumos bazinių kainų projektai: UAB „Trakų energija“ (šiuo metu atliekamas UAB „Prienų energija“ (nuo 2015 m. spalio 15 d. UAB „Trakų energija“) reguliuojamai veiklai priskirtų sąnaudų patikrinimas, kurio rezultatai bus įvertinti, nustatant šilumos bazinę kainą), AB „Panevėžio energija“ (projektas pateiktas dalimis; tikslinamas, atsižvelgus į po projekto pateikimo įvykusius pokyčius);

2. Daugiau nei prieš pusmetį pateikti šilumos bazinių kainų projektai: UAB „Utenos šilumos tinklai“, AB „Prienų šilumos tinklai“, UAB „Šilalės šilumos tinklai“, UAB „Kazlų Rūdos šilumos tinklai“, UAB „Molėtų šiluma“, UAB „Alytaus šilumos tinklai“;

3. Mažiau nei prieš pusmetį pateikti šilumos bazinės kainos projektai: UAB „Šilutės šilumos tinklai“, UAB „Birštono šiluma“, AB Vilniaus šilumos tinklai, UAB „Akmenės energija“, UAB „Ukmergės šiluma“, UAB Tauragės šilumos tinklai.

Taip pat Taryba informuoja, kad šiuo metu nagrinėja 6 šilumos tiekėjų, priklausančių Asociacijai, perskaičiuotų šilumos bazinių kainų (kainų dedamųjų) projektus:

1. Daugiau nei prieš metus pateiktas UAB „Ukmergės šiluma“ šilumos bazinės kainos perskaičiavimo projektas. Kaip jau minėta, Ukmergės rajono savivaldybės administracija ne kartą kreipėsi į Tarybą su prašymu atidėti projekto nagrinėjimą iki kol Lietuvos Aukščiausiasis Teismas priims sprendimą ginče tarp Ukmergės rajono savivaldybės, UAB „Ukmergės šiluma“ ir UAB „Miesto energija“.

2. Daugiau nei prieš pusmetį pateikti šilumos bazinių kainų perskaičiavimo projektai: UAB „Akmenės energija“ (projektas tikslintas 2019 m. rugsėjo 27 d., 2020 m. sausio 29 d., 2020 m. vasario 18 d.), UAB „Varėnos šiluma“ (projektas tikslintas 2019 m. gruodžio 4 d.), UAB „Šilutės šilumos tinklai“ (projektas tikslintas 2020 m. kovo 3 d.);

3. Mažiau nei prieš pusmetį pateikti šilumos bazinių kainų perskaičiavimo projektai: UAB „Anykščių šiluma“, UAB „Fortum Joniškio energija“.

Paminėtina, kad 2020 m. rugpjūčio mėn. šilumos bazinių kainų vėlavimų mediana sudaro 0,8 metų, kai 2019 m. rugpjūčio mėn. siekė 2,1 metų.

Taryba primena, kad 2019 m. ir vėlesnių metų reguliuojamos veiklos ataskaitų patikra atliekama pagal Tarybos parengtas technines užduotis, o vietoje auditoriaus išvados pateikiama ataskaita su konkrečiais pastebėjimais pagal kiekvieną numatytą reikalavimą. Pats patikros procesas vyksta laikantis reguliuojamos veiklos ataskaitų rengimo eigos, t. y. nuo ūkinių operacijų registravimo apskaitoje, pirminio priskyrimo paslaugoms, sąnaudų grupėms ir pan. Tai leidžia aiškiai matyti kiekvienos sąnaudų grupės detalizavimą, pradedant pirminiais dokumentais. Tikimasi, kad ūkio subjektai, žinodami, kas bus tikrinama, iš anksto galės pasiruošti ir pateikti tvarkingas reguliuojamos veiklos ataskaitas, kartu išvengiant interpretacijų ar žmogiškųjų klaidų. Ūkio subjektams teikiant Tarybai tvarkingas reguliuojamos veiklos ataskaitas, taip pat pagal šias ataskaitas rengiant bazinių kainų (kainų dedamųjų) nustatymo projektus, kartu gerės ir ūkio

subjektų rengiamų Tarybai teikiamų projektų kokybė, kas trumpins šių projektų nagrinėjimą ir vertinimą Taryboje.

3. Kada numatomas Metodikos projektui teiktų pastabų vertinimas ir pristatymas visuomenei?

Taryba informuoja, kad šiuo metu atsakingi darbuotojai analizuoja pateiktas pastabas ir pasiūlymus bei rengia Metodikos pakeitimo projektą. Pažymėtina, kad pirmosios viešosios konsultacijos metu pastabas Metodikos pakeitimo projektui pateikė 14 ūkio subjektų ir kitų suinteresuotų pusių, o pateiktos pastabos yra tiek labai konkrečios, tiek visiškai abstraktūs pasvarstymai¹. Nepaisant to, Taryba vertina visas pateiktas pastabas. Atkreiptinas dėmesys, kad parengtas patikslintas Metodikos pakeitimo projektas bus teikiamas viešajai konsultacijai Viešojo konsultavimosi dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos teisės aktų projektų taisyklėse, patvirtintose Komisijos 2011 m. spalio 28 d. nutarimu Nr. O3-350 „Dėl Viešojo konsultavimosi dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos teisės aktų projektų taisyklių patvirtinimo“, numatyta tvarka. Metodikos pakeitimo projektą, atsižvelgiant į pateiktų pastabų apimtį, antrajai viešajai konsultacijai planuojama teikti 2020 m. rugsėjį.

Tarybos pirmininkė

Inga Žilienė

A. Ciesiūnas, tel. (8 5) 216 3732, el. p. aivaras.ciesiunas@vert.lt

¹ Viešosios konsultacijos metu gautos pastabos skelbiamos adresu <https://www.regula.lt/Puslapiai/bendra/viesosios-konsultacijos/vykstancios-viesosios-konsultacijos.aspx>

E. Goculenko, tel. (8 5) 239 7824, el. p. egle.goculenko@vert.lt

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Valstybinė energetikos reguliavimo taryba 188706554, Verkių g. 25C-1, Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL INFORMACIJOS PATEIKIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2020-09-03 Nr. R2-(ŠBK)-4830
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Inga Žilienė, Tarybos pirmininkė
Sertifikatas išduotas	INGA ŽILIENĖ, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-09-03 08:47:45 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2020-09-03 08:47:46 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2019-07-09 09:56:02 – 2022-07-08 09:56:02
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba į.k. 188706554 LT", sertifikatas galioja nuo 2020-05-22 11:50:44 iki 2023-05-22 11:50:44
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.27
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2020-09-03 08:48:51)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2020-09-03 08:48:51 Dokumentų valdymo sistema Avilys